

Burgemeester & Wethouders van de gemeente Sluis
Raadhuisplein 1
Oostburg

10 februari 2015

Betreft: RMDO advies Cultuurbeleid en organisatie.

Geacht College,

Zoals met u is afgesproken, sturen wij u hierbij onze reactie op het niet gedateerde en niet van een kenmerk voorziene schriftelijke antwoord dat wethouder A. de Bruijn ons toezegde tijdens het gesprek op 30 oktober 2014, onder andere n.a.v. een kort schriftelijk antwoord (brief d.d. 26-09-2014 kenmerk 14.13673) dat wij van u ontvingen als reactie op het in maart 2013 uitgebrachte RMDO-advies.

Wij hebben gekozen voor een chronologische benadering van de inhoud van de brief en verwijzen, waar nuttig en nodig, naar de bijgesloten bijlage, een gespreksnotitie met de titel: "Cultuur en Toerisme, een effectieve relatie". Deze notitie is via de verantwoordelijke beleidsambtenaar Cultuur in september 2014 aan u beschikbaar gesteld ter bespreking en leidraad voor het maken van vervolgspraken en vervolgadvisering door de RMDO.

In de eerste plaats hebben wij met genoegen geconstateerd dat u voor het grootste deel heeft ingestemd met de adviezen die de RMDO in maart 2013 heeft uitgebracht en u slechts op enkele punten een afwijkend besluit heeft genomen.

Vervolgens reageren wij op de commentaren die wij op de zeven concrete adviezen hebben ontvangen en geven u een eerste korte reactie op de ontvangen gemeentelijke cultuurvisie in een notendop.

Regiopromotie

De RMDO voelt zich gesteund door uw opvatting dat een kader stellende en regie voerende rol van de gemeente voor de regiopromotie noodzakelijk en essentieel is. Hiermee erkent u dat de gemeente Sluis een eigen karakter heeft, dat het qua markt- en regiopromotie waard is om deze vanuit eigen kracht zelfbewust in de hand te nemen.

In de invulling en uitvoering, kiest u echter voor een strategie binnen de generieke aanpak van een provinciale VVV, waarin de accenten vooral worden gelegd op het Zeeuwse gebied rond de Oosterschelde. De beoogde positieve effecten voor de gemeente Sluis zijn daardoor moeilijk meetbaar en verifieerbaar en roepen vraagtekens op over het rendement en het resultaat, die met de substantiële financiële bijdrage worden bereikt. Bovendien is de herkomst van de bezoekers van Sluis redelijk duidelijk. Bekend is dat deze bezoekers, met minimale uitzondering, niet overeenkomen met de (toeristische)bezoekers waarop de provinciale VVV haar promotie richt.

Wij bepleiten dan ook dat u de regie voor regiopromotie volledig zelf ter hand neemt in nauwe samenwerking met de recreatiesector en andere maatschappelijke actoren die de eigenheid en promotionele karakteristieken van de gemeente volop kunnen en willen ondersteunen.

Bij de keuze voor toerisme als economische pijler en de noodzaak deze economische pijler het jaar rond vitaal te maken, is een permanente regie op eigen marketing en promotie onontbeerlijk.

Behalve voor informatievoorziening en ondersteuning, ziet de RMDO daarom slechts een bescheiden aanvullende rol weggelegd voor de provinciale VVV. Deze visie wordt mede ondersteund door o.a. de bevindingen beschreven in de aan u ter beschikking gestelde rapportage Velden van Tijd en Ruimte en publicaties van Gert Jan Hospers en de Finse geograaf Anssi Paasi.

De RMDO adviseert uw college om de nu gekozen wijze van regiopromotie in goede samenwerking met betrokkenen ter discussie te stellen, ten einde een optimaal rendement te behalen uit het ter beschikking staande budget en middelen voor regiopromotie. Voorafgaand daaraan zou u kunnen beoordelen in hoeverre u onze visie deelt en kan deze na uw goedkeuring fungeren als basis voor de eerder genoemde discussie.

Stichting Cultuur Sluis

Wij vinden het in strijd met de bij verordening vastgestelde spelregels dat u zonder gesprek en verdere toelichting ons advies voor het opzetten van een Stichting Cultuur Sluis heeft verworpen. De RMDO ziet door middel van het concept van “extra burger ondersteuning” een mooie kans om het ambassadeurschap van iedere inwoner in de gemeente Sluis te bevorderen en vorm te geven.

In tegenstelling tot uw interpretatie van het door de RMDO in maart 2013 uitgebrachte advies, zijn wij geen uitgesproken voorstander van het overhevelen van het gemeentelijk budget, voor cultuur in brede zin, naar een nieuw op te richten juridische entiteit. Wel ziet de RMDO een aanvullende en ondersteunende rol van en voor burgerexperts en direct belanghebbenden, met als doel de vele mogelijkheden consistent te kunnen afwegen om tot een duidelijke strategische keuze te komen, die bovendien betaalbaar en uitvoerbaar is. Door het betrekken van partijen die duidelijke affiniteit en kennis bezitten, wordt een welkome vergroting van mens- en slagkracht bewerkstelligd zonder dat het overhevelen van welk budget dan ook in het geding is.

De in het coalitie akkoord beschreven verbinding cultuur-leefbaarheid onderstreept het belang van samenhang tussen verschillende beleidsterreinen en juist daarom de noodzaak tot het betrekken van burgerexperts en direct belanghebbenden en betrokkenen voor het bewerkstelligen van draagvlak, bewerkstelligen van synergie en niet als laatste, samenwerking.

De RMDO wil gelet op de hiervoor genoemde argumentatie, het gesprek over de cultuurvisie opnieuw met uw college aangaan om gezamenlijk vast te stellen waar onze adviezen kunnen leiden tot een betaalbare en haalbare invulling met permanente meerwaarde.

Educatieve programma's

Wij delen in hoge mate uw mening over de educatieve programma's en uw voornemen hiermee in 2015 aan de slag te gaan. Wij erkennen de enigszins administratieve en financiële complexiteit van dit cultuurbeleid-aspect en zijn graag bereid, met in achtneming van het in stand houden van de externe financiële bijdrage, mee te denken. Wij stellen ons voor een advies aan uw college voor te bereiden met oplossingen die optimaal ten goede komen aan de beoogde doelgroepen.

De RMDO ziet ook hier duidelijk een relatie met de door uw college beschreven verbinding cultuur – leefbaarheid en voorziet voor zowel jongeren (buiten het aanbod in het regulier onderwijs) en ouderen een mogelijke rol en invulling en/of ondersteuning vanuit (toekomstige) advies en informatiecentra /ontmoetingspunten in de kernen en zeker ook door de dorps- en stadsraden.

Canon

In relatie tot het bovenstaande heeft de RMDO sinds begin 2013 de meerwaarde van de productie van een Canon voor West Zeeuws-Vlaanderen geopperd. Nu u bevestigt daar eveneens belangstelling voor te hebben, staan wij in de startblokken om, na afstemming met uw college over haalbaarheid en betaalbaarheid, met een geformeerde redactieraad en de eertijds opgestelde notitie “Sporen van Verandering” aan de slag te gaan.

Samenhang, samenwerking musea, subsidies

In uw brief stelt uw college voornemens te zijn beleid te gaan voeren om meer samenhang, samenwerking en vooral gezamenlijke promotie tussen en van het gemeentelijk en de private musea te bevorderen. Ondanks de grote afhankelijkheid van gemeentelijke subsidies, kiest u om dit te bereiken echter voor de benadering vanuit een grotere regierol. Wij hebben evenwel de overtuiging dat enige dwang op basis van te ontwikkelen en in te dienen projectplannen directe en meetbare resultaten zou kunnen opleveren. Met natuurlijk inachtneming van het grote aantal vrijwilligers dat zich aan deze musea heeft verbonden en bijdraagt aan de sociale cohesie en de leefbaarheid in de kernen, meent de RMDO dat er meer te bereiken valt. Wij twijfelen of de regierol die u beoogt tot de hervormingen zal leiden die u voorstaat.

Financiën en subsidieverdeelsleutels

Ook op dit punt heeft u ervoor gekozen niet te handelen volgens de in de verordening vastgelegde spelregels. Wij vinden het niet kunnen dat uw college zonder enige vorm van gesprek of argumentatie onze adviezen m.b.t. de subsidieverdeelsleutels en de mogelijkheid met accentverschuivingen extra middelen voor een zogenaamd cultuurfonds te genereren, verwerpt. Uw college kiest via het minder uitgeven aan (cultuur)subsidies, voor het versterken van de algemene middelen, waaruit mogelijkerwijs (gezamenlijke) promotie meer vorm en inhoud kan worden gegeven. Zonder echter eerst een samenhangend cultuurbeleid te ontwikkelen en te implementeren, zal ook het extra geld voor de vorm en inhoud van de promotie niet de gewenste effecten opleveren.

U gaat inhoudelijk niet in op de wens en het advies van de RMDO om financieringsstromen transparanter te maken en te onderzoeken hoe aan burgers, ondernemers en toeristen een financiële bijdrage gevraagd kan worden voor het in stand houden van erfgoed, kunst en cultuuraanbod. U kwalificeert deze kwestie wel als een blijvend aandachtspunt, maar zoekt niet de dialoog met de RMDO om hierover van gedachten te wisselen en tot suggesties voor concrete invullingen te komen.

Tot zover in het bovenstaande onze reactie op uw ontvangen commentaar op de door de RMDO uitgebrachte adviezen in maart 2013.

Visie cultuursector

In uw eerder genoemde brief met uw commentaar op onze adviezen uit 2013 heeft u ons op hoofdlijnen geïnformeerd over uw visie op de cultuursector voor de komende vier jaar, zoals deze is verwoord in het coalitieakkoord “Verbindingen”.

Zonder dat de Koepel Cultuur met de hulp van een deskundige werkgroep een grondige reactie en advies heeft kunnen voorbereiden op deze ontvangen visie, willen wij desondanks nu een eerste korte reflectie geven op de gestelde prioriteiten (1), extra gemeentelijke inzet bij de cultuursector (2) en de voorstelling van twee concrete nieuwe initiatieven (3). Na de bespreking van deze eerste reflectie, mede ondersteund door de RMDO ontwerp notitie “Cultuur en Toerisme, een effectieve relatie”, kan vervolgens in gezamenlijkheid worden vastgesteld hoe en wanneer een meer uitvoerig advies kan worden voorbereid.

Prioriteit 1

a. Het project Belfort

Het verbaast ons enigszins dat uit uw brief duidelijk blijkt dat er in het enige, door de gemeente zelf geïnitieerde, resterende gemeentelijk museum nog vele zaken geregeld dienen te worden. Zaken die de benodigde tijd en aandacht zullen vragen en blijkbaar intensief vervlochten zijn met de activiteiten en doelstellingen van de private Stichting JH van Dale en de Stichting VVV Zeeuws-Vlaanderen.

Zonder uitpuittend hierop in te gaan, valt het ons op dat in de benadering van het project Belfort geen samenhang met de andere musea in de gemeente zichtbaar is of wordt beoogd en het succes schijnbaar blijvend afhankelijk is van een grote, onevenredige inbreng en regie vanuit de gemeente.

Aspecten als bijvoorbeeld de organisatie van tentoonstellingen vergt de nodige deskundigheid en zou meer in samenhang met de beoogde regiopromotie kunnen worden ontwikkeld. De beoogde organisatie wordt gestroomlijnd met gekende belanghebbenden en laat blijkbaar (nog) geen ruimte voor nieuwe impulsen of een frisse kijk op mogelijkheden en perspectieven.

Gelet op de gemeentelijke status van het Belfort en de betrokkenheid vanuit het door uw college geaccordeerd beleid, zouden wij graag met u van gedachten wisselen over het belang, de zorgvuldigheid en transparantie waarmee de gemeente het project Belfort optimaal zou kunnen inzetten ter ondersteuning van de totale regiopromotie.

b. Cultureel Erfgoed

In de uitvoerige beschrijving van de gemeentelijke beleidsactiviteiten op het gebied van Cultureel Erfgoed wordt gesteld dat er de afgelopen jaren miljoenen euro's en veel energie zijn geïnvesteerd en er veel zaken zijn gerealiseerd, waarvan een aantal tevens is voorzien van een redelijke exploitatiebasis.

Het valt echter op dat, ondanks de intentie om de verschillende musea meer een gezamenlijk verbindend pakket te laten aanbieden en aan te sporen tot meer samenwerking en gezamenlijke promotie en hiervoor de subsidievoorwaarden te willen inzetten, van enige dwang of voorwaarden vervolgens geen sprake is. Dit zou een bepaalde vrijblijvendheid in stand kunnen houden en het gevaar met zich mee kunnen brengen dat de beoogde synergie en versterking van het aanbod onzeker blijft en de gewekte verwachtingen ook de komende jaren niet worden bewaarheid.

De RMDO bijgevoegde gespreksnotitie over Cultuur en het jaar-rond toerisme zou een goede basis kunnen bieden om hierover van gedachten te wisselen en te bepalen welke adviezen de RMDO zou kunnen samenstellen ten einde het cultuurbeleid van de gemeente te ondersteunen en meer samenhang te realiseren.

c. Binnen- en buitenkunst

Wij begrijpen met u dat dit een ingewikkeld en verstrekkend project is. De genoemde kwetsbaarheid van de aanwezige kennis zou volgens ons ondervangen kunnen worden. Het betrekken van burgerexperts en direct belanghebbenden en betrokkenen voor het bewerkstelligen van draagvlak, van synergie en niet als laatste, samenwerking, kan naar onze overtuiging ook hier soelaas bieden.

Prioriteit 2

a. Cultuuronderwijs voor jongeren

Wij zijn het met u eens dat er veel nationaal, regionaal en zelfs gedeeltelijk lokaal geld uit de markt is gehaald en niet meer direct beschikbaar is voor cultuuronderwijs voor jongeren.

Wij ondersteunen de gemeentelijke initiatieven om zoveel waar mogelijk samen te werken met de aanwezige basis- en middelbare onderwijsinstellingen, de muziekschool en het bibliotheekwezen. Ook de intentie de grensoverschrijdende mogelijkheden meer te benutten onderschrijven wij.

Toch willen wij graag het gesprek met het uw college aangaan over de mogelijke inzet en rol van dorps- en stadsraden, advies en –informatiecentra/ ontmoetingspunten in de kernen en andere nu nog niet benutte mogelijkheden en faciliteiten.

b. Overige instellingen

In de beschrijving van de ‘overige instellingen’ valt het ons op dat hierbij automatisch van de aanname wordt uitgegaan dat deze meestal hun handen vol hebben aan het realiseren van de eigen doelstellingen. Vooral in het RMDO advies over de Subsidieverdeelsleutels worden ?? handvaten aangereikt om deze instellingen met behulp van de subsidievoorwaarden aan te sporen tot samenwerking en afstemming.

Tevens wordt gesteld dat de schaarse cultuurmiddelen voor muziekkuitvoeringen zullen worden geconcentreerd in Aardenburg, Sluis en Groede om te voorkomen dat een ongewenste versnippering van middelen zou ontstaan. Ook hier verwijzen wij graag naar het uitgebrachte advies over de Subsidieverdeelsleutels, waar op een andere wijze wordt aanbevolen deze versnippering te voorkomen, maar met behoud van de meerwaarde van muziekkuitvoeringen in overige kernen. In uw brief wordt overigens geen melding gemaakt van het belang van het Ledeltheater in Oostburg. Wij nemen aan dat u dat wel bedoeld.

c. Promotie

Met enige verbazing nemen wij kennis van de gemeentelijke voornemens, zoals deze worden beschreven onder de titel “Promotie”. Waar u eerder in deze zelfde brief stelt, vast te willen houden aan de rol en taak van de provinciale VVV, wordt hier een nieuwe aanpak geschetst, die gefinancierd moeten worden met het korten van bestaande subsidies met enkele procenten en aangevuld met middelen ten behoeve van de voormalige ‘museumfederatie’.

Wij begrijpen niet waarom uw college het gesprek hierover niet met direct betrokkenen en belanghebbenden is aangegaan en u de in de gemeente aanwezige deskundigheid niet heeft geraadpleegd ten einde met de bestaande middelen het zelfde doel te bereiken.

Promotie betreft professionele vakkennis die zorgvuldig moet worden ingezet, zodra duidelijke doelstellingen zijn vastgesteld. Het realiseren van 'eigen' reclamefilmpjes, digitale verwijzingen en het inzetten van sociale media zijn mogelijke middelen, maar een te bepalen strategie en tactiek dient daaraan vooraf te gaan.

De RMDO brief van begin 2014 over promotie en communicatie aan uw wethouder P. Ploegaert met het onderwerp "Digitaal Platform i.h.v.k. de Recreatievisie Gemeente Sluis 2013" biedt handvaten om hierover van gedachten te wisselen en het organisatorisch vermogen met deskundigen en betrokkenen uit de gemeente in kaart te brengen en te benutten.

d. Adviesstructuur

Het doet ons goed te lezen dat uw beschrijving over de adviesstructuur in hoofdlijnen overeenkomt met onze zienswijze zoals deze is neergelegd in onze eerder genoemde gespreksnotitie van september 2014 over dit onderwerp.

Het spreekt voor zich dat de RMDO het budgetrecht van de gemeente respecteert en in tegenstelling tot uw interpretatie nooit de intentie gehad heeft een bedrag af te nemen van bestaande instellingen teneinde zelfstandig subsidies te kunnen toekennen. Dit is blijkbaar een hardnekkig misverstand dat wij graag uit de wereld willen helpen. Wij stellen u voor ons in de gelegenheid te stellen om onze zienswijze nader toe te lichten.

Wij onderschrijven van harte de intenties in uw Coalitieakkoord om belangrijke beleidszaken met elkaar te verbinden in het belang van de leefbaarheid.

Het door u genoemde (laten) doen van nader onderzoek naar de werking en effecten van de bestaande culturele instellingen en een periodiek door de wethouder voor te zitten open overleg, past naadloos in de ondersteunende functie en taken van de RMDO. Wij bieden dan ook graag onze diensten, inzichten en expertise aan om dit verder uit te werken en te faciliteren.

e. Monumenten

Wij nemen de uitdaging graag aan om samen met uw college na te denken en te adviseren over de in de gemeente aanwezige monumenten. Niet alleen bestaande monumenten, zoals de Sint Baafs kerk in Aardenburg en het Belfort in Sluis, maar ook de in de toekomst beschikbaar komende monumenten als kerken, scholen en overig markant onroerend goed dat daarvoor gekwalificeerd is of wordt.

Prioriteit 3

a. Twee nieuwe impulsen

Wij hebben met waardering kennis genomen van uw intentie om te komen tot twee nieuwe impulsen ter ondersteuning en versterking van de cultuursector. Wij willen hierover graag met u in gesprek gaan teneinde hierover een advies te kunnen uitbrengen. De RMDO hecht grote waarde aan een substantieel draagvlak onder de burgers voor dergelijke initiatieven, gezien de gemeentelijke middelen die hiervoor zouden moeten worden vrijgemaakt en ingezet. Vooral omdat deze middelen indirect door de burgers ter beschikking van de gemeente worden gesteld, dient het aanbeveling om voor dergelijke initiatieven draagvlak onder de inwoners te bewerkstelligen en tevens een sluitende business case te kunnen voorleggen.

Wij bieden u vanuit deze context onze diensten aan om, na overleg, U een onderbouwd advies voor te leggen.

Al met al zien wij in uw brief volop aanknopingspunten om na overleg en afstemming met u te komen tot een inventarisatie van (sub)onderwerpen binnen de cultuurvisie waarover de RMDO in samenhang met andere beleidsterreinen, zoals jaar-rond toerisme, leefbaarheid, sociale inclusie, etc., onderbouwde adviezen zou kunnen produceren.

Het ook herhaaldelijk in uw brief genoemde gebrek aan tijd van de verantwoordelijke beleidsambtenaar cultuur, nodigt de RMDO uit te willen bijdragen en te willen samenwerken op dit voor onze gemeenschap zo belangrijke beleidsterrein, dat in samenhang met andere beleidsvoornemens kan bijdragen aan o.a. de ontwikkeling van het jaar-rond toerisme en de synergie en samenhang in onze kernen.

Met deze eerste reactie vertrouwen wij erop u voldoende te hebben geïnformeerd om op zo mogelijk korte termijn hierover verder met u in gesprek te kunnen gaan, teneinde concrete vervolgspraken over door de RMDO uit te brengen adviezen te kunnen maken.

Hoogachtend,

Jacques le Grand
Voorzitter

Hendrik van der Vleuten
Secretaris

Bijlage :   Ontwerp notitie “Cultuur en toerisme, een effectieve relatie”.
                          Kopie brief aan Wethouder Ploegaert, februari 2014